

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Błogosławieni, którzy szukają Jezusa”
zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do

	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcji chętnie w niej uczestniczy 			przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> • wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> • starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania • przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> • niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

Semestr I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Otwarcie na Bożą miłość	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co jest dla niego ważne • podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową • wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu • wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu • wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka • podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu • interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu • omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości • określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu • podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia • podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa • uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) • interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralytyka (Mt 9,1-8) • określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy • interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10) • uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności • wymienia formy i rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga • podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje • uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy • charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) • podaje, w jaki sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • daje świadectwo, o, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu

	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni • definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem 	<p>chrześcijanina</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem 	<p>modlitw i podaje przykłady</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie człowieka jako ciągle poszukiwanie Boga 	<p>dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskej</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać 	
II. Przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożądlivość • podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem • wylicza cechy prawdziwej przyjaźni • wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje • podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami • określa, co to jest wolontariat • wymienia rodzaje pracy wolontariatu • definiuje, czym są uzależnienia • wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) • określa szkodliwość narkotyków • wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet • wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci • określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg • podaje prawdę, że 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą • podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie • określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjacielskie • podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie • wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) • wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy • podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym • wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień • podaje, w jaki sposób i kto może pomóc uzależnionym • podaje zasady właściwego korzystania z Internetu • wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu • wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta • charakteryzuje życie zniewolone pożądlivością i postawę czystego serca • opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem • charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana • uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom • uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców • charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat • wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia • charakteryzuje skutki uzależnienia • podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami • charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym • określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego • charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga • wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu 	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach • określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości • wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze • określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami • formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców • wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” • referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii • argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych • uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie • określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój 	<ul style="list-style-type: none"> • nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy i referuje swe działania wobec klasy

	problemy są nieodłączną częścią życia człowieka				
III. Bóg Ojciec	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie wiary wymienia główne prawdy wiary definiuje pojęcie „Biblia” wymienia inne nazwy Biblii omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem) potrafi odszukać wskazany fragment biblijny podaje, w jakich językach napisano Biblię podaje definicję modlitwy wymienia rodzaje modlitw wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia określa miejsce Abrahama w historii zbawienia podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy podaje, że Izaak był synem Abrahama omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19) omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli wymienia dokonania Jozuego 	<ul style="list-style-type: none"> omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią omawia własne sposoby umacniania swej wiary wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania określa, co to jest kanon Pisma Świętego określa, czym jest Tradycja Kościoła wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii podaje przykłady modlących się postaci biblijnych potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka podaje cechy dobrego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary rozróżnia wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących” omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę wyjaśnia sens próby wiary Abrahama charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia uzasadnia konieczność 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą potrafi odnieść doświadczenie wiary 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, jakie wskazówki i dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga wymienia cechy dojrzałej wiary 	<p>przewodnika (mentora)</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu podaje, w jaki sposób dba o rozwój swojej wiary 	<p>samodyscypliny i pracy nad sobą</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przewyciężaniu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) charakteryzuje misję Jozuego uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięcie przy Bogu, charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7) opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20) uzasadnia, że człowiek wypowiadając przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację omawia, w jaki sposób stara się podtrzymywać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem 	<p>Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając złe złem, a dobro dobrem wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem wyjaśnia proces rozwoju wiary 	
VII. Wydarzenia zbawcze	<ul style="list-style-type: none"> określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja podaje datę świąt Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem zna swojego patrona, patrona 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień omawia, w jaki sposób 	<ul style="list-style-type: none"> w miarę możliwości i angażuje się w

(tematy 56-58)	Narodzenia i jej genezę <ul style="list-style-type: none"> wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12) wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa 	8,34-35) <ul style="list-style-type: none"> wymienia znaki i obrzędy wigilijne wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa 	parafii i Polski <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (<i>Christus mansionem benedicat</i>) 	realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu <ul style="list-style-type: none"> krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyście Zbawiciela opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta 	przygotowuje Orszak Trzech Króli i bierze w nim udział
-----------------------	---	--	---	---	--

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Kościół domowy	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie Kościoła domowego wymienia praktyki religijne chrześcijanina podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami wymienia okresy roku liturgicznego wymienia święta nakazane przez Kościół i 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim określa wartość i sens cierpienia wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny układa modlitwę w intencji chorych charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK interpretuje schemat roku liturgicznego przygotowuje 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania potrafi wykonać podstawowe czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego opowiada, jak angażuje się w działalność grup

	<p>podaje ich daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina • wymienia okoliczności rodzinnych spotkań • podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...) • podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego • wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie • podaje przykłady świadczenia o Chrystusie w ramach rodziny • podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła • wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia święta, które nie posiadają stałej daty • uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych • wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli • wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...) • mówi (śpiewa) z pamięci Apelu Jasnogórski • podaje różne określenia modlitwy • wymienia możliwości rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi • daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę... 	<p>poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego • na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym • uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania • uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania • układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter • omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej • wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków • potrafi odnaleźć na odborniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski • podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie • na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin • interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym” • charakteryzuje rolę Kościoła i znaczenie kościoła materialnego w 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami • krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku • podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli • w ufniej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne • uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu • podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu • omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie • uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój 	<p>religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństw o</p> <ul style="list-style-type: none"> • akty wnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoracje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)
--	--	--	---	---	---

			życiu swojej rodziny		
V. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r. omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, podaje przykłady męczeństwa za wiarę i 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady naszych narodowych bohaterów przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczystej podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa podaje datę jej wspomnienia liturgicznego podaje, w jaki sposób wyraża troskę o rozwój swojej wiary wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowo-wyzwoleńcze oraz w działalność 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej ukazuje wartość tolerancji religijnej wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azylem heretyków” opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a grekokatolickim określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowowyzwoleńczych charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny opisuje przykłady obecności 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie) podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła uzasadnia wartość 	<ul style="list-style-type: none"> sam odśnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla współczesności i referuje owoce swych poszukiwań włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych podaje, w jaki sposób angażuje się w

	<p>Ojczyznę</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i jej wiarę podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki, wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego 	<p>społeczno-kulturalną</p> <ul style="list-style-type: none"> wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów 	<p>Kościola w dziejach narodu polskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Ojczyzny charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskich tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe 	<p>męczeństwa za wiarę</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę uzasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji 	<p>szerzenie kultu polskich świętych</p>
VI. Moja codziennosc	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie uczciwości podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo określa, czym są uczucia wymienia najważniejsze uczucia podaje przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, co można stracić przez nieuczciwość kieruje się uczciwością w relacjach z innymi podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskej) oparte na prawdzie uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązać konflikty rodzinne i koleżeńskie opowiada, w

	<p>sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej • wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18 • wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym • określa istotę prawdziwej wolności • definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska • podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka • wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia uznawane przez siebie autorytety • wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem • podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów • podaje przykłady nadużywania wolności • podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu • wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności • wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania • uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych aktualnie uczuć • uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi • charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag • uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów • charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów • wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych • uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność • wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności • omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół • podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej • uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami, • wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre • wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje • wskazuje sposoby radzenia sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi • zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy • z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki • formułuje kryteria uznania kogoś za autorytet • podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych • podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności • dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do złego) • uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej • określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w 	<p>jaki sposób inspiruje rodzinę i kolegów do efektywnego zagospodarowania wolnych chwil</p>
--	--	---	---	--	--

				<p>dziedzinie opanowania pożądlivosti i kontroli swoich pragnień</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia 	
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to jest pokusa • podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitenta • określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki • definiuje pojęcie ewangelizacja 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania • wymienia znaki i symbole liturgii paschalnej • wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć • określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem • podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) • wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia według kryteriów jakościowych i ilościowych • wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi • określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu • uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki • charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu • wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji • omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej • wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje • wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej • omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy • określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa • wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice • podaje przykłady okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie 	